A°. 1839. N°. 66.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG, 3 JUNIJ.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, brengen bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat de rentedragende Obligatien, spruitende uit de Negotiatie, rentende $4\frac{1}{2}$ pCt., gearresteerd bij Zijner Majesteits besluit van den 21 April 1830, N°. 30, *op den eersten July dezes jaars* zullen worden afgelost en tot betaling daarvan met overlegging der stukken met de daarbij behoorende onverschenen Coupons, zal worden gevaceerd ten Kantore van den Stedelijken Ontvanger, in den loop der maand July aanstaande, dagelijks, uitgezonderd 's Zondags en 's Woensdags.

Leyden, den 29 Mei 1839.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. G. DE MEY.
Ter ordonnantie van dezelve,
P. G. VAN HOORN,
Wethouder, Z. S.

NEDERLANDEN.

LEYDEN den 2den Junij.

Heden namiddag te 3 ure is alhier gepasseerd Z. Keiz. H. de Grootvorst-Troonopvolger van Rusland, komende van 's Gravenhage, Hoogstdezelfs terugreize naar Rusland aanvangende; omtrent de aankomst van Z. Keiz. H. de Grootvorst in 's Gravenhage, meldt men van daar van den 1sten dezer: *Z.* Keiz. H. de Grootvorst-Troonopvolger van Rusland, vergezeld van Z. Kon. H. Prins *Hendrik*, derden zoon des Prinsen *van Oranje*, is heden avond, met zijn talrijk gevolg, uit Londen, in deze Residentie wedergekeerd en wederom aan het paleis van Z. K. H. den Kroonprins, afgestapt. Heden morgen was een van 's Konings Adjudanten naar Rotterdam vertrokken, om den Grootvorst, bij Hoogstdezelfs aankomst aldaar, namens Zijne Maj. te verwelkomen. Zijne Exc. de Russische Minister aan ons Hof, is den Grootvorst te gemoet gegaan.

— Uit 's Hage wordt nog gemeld, dat de aanstaande echtgenoot van den Erfprins *van Oranje*, na haar huwelijk, zonder eenigen hofstoet uit Stuttgart hier, heen zal komen. Hoogstdezelver Huis zal alhier geheel uit Nederlandsche dames gevormd worden.

Naar men wijders vernoemt legt zich H. K. H. sedert eenigen tijd met ijver op het aanleeren der Nederduitsche taal toe. Haar wordt in die taal onderwijs door den heer *Ollander* van Amsterdam gegeven.

Nopens de beminnelijke hoedanigheden der jeugdige Prinses, bestemd om eens op Nederlands troon te prijken, wordt eenparigelijk door allen, die het geluk gehad hebben haar van nabij te leeren kennen, de schitterendste getuigenis afgelegd. Hare schoonheid is ons bereids bekend door de onderscheidene bezoeken, waarmede zij herhaaldelijk sedert eenige jaren dit land, in gezelschap van haren Koninglijken vader, vereerd heeft. Minder bekend is het echter dat de aanminnige Prinses evenzeer door de fortuin als door de natuur begunstigd is, wordende haar vermogen op een jaarlijksch inkomen van per maand zeven tonnen gouds geschat.

Naar men wil, zal het Hof van HH. KK. HH. den Erfprins *van Oranje*, en de Prinses *Sophia* van Wurtemberg zamengesteld zijn uit: Baron *Rengers van Warmenhuizen*, Maarschalk; Baron *van Pallandt van Eerde* en Baron *Steengracht van Duivenvoorde*, Kamerheeren; Majoor *Hazebomme*, Adjudant; den 1sten Luitenant van de afdeeling grenadiers *van Bronkhorst*, Secretaris; Mevr. de Barones *van Knobelsdorff*, Grootmeesteres; Barones *van Pabst tot Bingerden* en Gravin *van Limburg Stirum Noordwijk*, Hofdames.

— Z. M. heeft benoemd: tot 2den Luitenant bij het 3de bat. veld-artillerie, den sergeant titulair *P. E. Wtm. van Vagt*, van het bataljon, bij het corps rijdende artillerie, den wachtmeester titulair van het corps, *W. J. F. Meijl*; bij het bat. vrijwillige artilleristen, den sergeant titulair *W. F. G. L. Baillaard*, den sergeant *F. X. H. Leesbergen* en den sergeant titulair *A. G. Kempers*; de eerste en de laatste van het 1ste bat. veld-artillerie en de tweede van het bat. vrijwillige artilleristen; bij het 3de bat. art. nat. militie, den sergeant titulair *A. E. Reuther*, van het bataljon; bij het 4de bat. art. nat. militie, de sergeanten titulair *F. J. Stieltjes* en *J. M. Hebert*, respectivelijk van het 1ste bat. veld-artillerie en van het 3de bat. art. nat. militie; bij het 6de bat. art. nat. militie, den sergeant titulair *P. Ritmeester*, van het bataljon; bij het bat. art. schutterij de sergeanten titulair *G. N. Nindler* en *F. J. W. Sesseler*, respectivelijk van het 1ste bat. veld-art. en van het 3de bat. art. nat. mil.

— Dezer dagen zijn door Zijne Maj. benoemd: Tot ontvanger der directe belastingen te Delft, Mr. *J. Evera*, thans ontvanger derzelfde middelen te Dordrecht, en zulks in plaatse van den heer *P. Dinant Meers*, wien een eervol ontslag als zoodanig is toegekend; tot ontvanger der directe belastingen te Dordrecht, in plaats van den heer Mr. *J. Evera*, Jonkhr. *F. W. A. Beelaerts van Blokland*, thans ontvanger te Papendrecht; tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Papendrecht, Mr. *A. F. A. van Hogendorp*, thans te Nieuwpoort c. s.; en tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Nieuwpoort c. s., *A. van Capellen Dsn.*, 2de Luitenant bij de mobiele Zuid-Hollandsche Schutterij, wonende onder Overschie. Zullende alle deze benoemingen gerekend worden in te gaan met 1°. July aanstaande.

— Naar men verzekert, zijn aldus eenigen tijd, door de Regering onderscheiden maatregelen beraamd, strekkende om onderscheiden krijgskundige aangelegenheden, tot den voet van vrede terug te brengen, die spoedig na het ontvangen van het bericht, dat het eindverdrag tusschen Nederland en België, door de Gezanten der Mogendheden, te Londen zal zijn geratificeerd, zullen worden uitgevaardigd. Men vernoemt, onder anderen, dat het leger eene geheele organisatie zou ondergaan, dat het getal afdeelingen infanterie zal worden aangevuld met die afdeelingen, welke, ten gevolge van den ontstanen Belgischen opstand, vervallen waren; dat vele officieren op pensioen zouden worden gesteld en andere op non-activiteit zouden worden gebragt; dat de officieren, die gedetacheerd zijn bij de mobiele Schutterij, weder bij hunne respective corpsen zullen terugkeeren; dat de vrijwilligers, die in 1830, op de roepstem van onzen geëerbiedigden Koning, zoo vol ijverig de wapenen hebben aangegord, door Zijne Maj., voor de getrouwe, door hen bewezene diensten, zullen worden bedankt; dat de mobilisatie der Schutterij zal ophouden; dat de vrij-corpsen zullen worden ontbonden; dat de staat van beleg en van oorlog der vestingen zal worden opgeheven, de temporaire krijgsraden in de vestingen mede zullen worden ontbonden, enz. Men ziet de uitvaardiging van de besluiten, die een en ander zullen inhouden, met veel belangstelling te gemoet.

— Ten gevolge eener geopperde vraag, of bij voortduring toepasselijk is het 38ste artikel van het Keizerlijk decreet van den 14 Junij 1813, waarbij aan deurwaarders is verboden, middellijk of onmiddellijk kopers te worden van roerende goederen, met welker verkooping zij belast zijn, dan wel, of het moet worden aangemerkt als te zijn vervallen door de bepalingen van art. 1505 van het burgerlijk wetboek, heeft de Procureur-Generaal bij het Provinciaal Geregtshof in Holland, als zijn gevoelen, aan het Departement van Justitie te kennen gegeven, dat gemeld artikel nog steeds als geldende kan worden beschouwd, terwijl intusschen de materie zelve eene nadere overweging zal verdienen, wanneer de bevoegdheid der Deurwaarders tot het houden der verkoopingen van roerende goederen aan eene andere beraadslaging zal worden onderworpen; met welk gevoelen zich de Minister van Justitie heeft vereenigd.

— De een en twintigste vergadering der Evangelisch Lutherache Synode is den 29 Mei ll. te 's Hage geopend geworden, door Zijne Exc. den Minister van Staat, belast met de generale directie voor de zaken der Hervormde Kerk, enz., vergezeld door den Secretaris en Adviseur van dit departement.

De leden dezer vergadering zijn: Ds. *J. Decker Zimmerman*, van Utrecht, President; Ds. *G. F. Sartorius*, van Amsterdam, Vice-President; Ds. *J. C. Loman*, van Amsterdam, Secretaris; Ds. *R. T. R. Reudler*, van 's Gravenhage, Secundus Secretaris; Prof. *J. T. Plüschke*, van Amsterdam; Ds. *J. G. E. P. Fortmeijer*, van Rotterdam; Ds. *H. J. Matthes*, van Leyden; Ds. *J. C. Liernur*, van Haarlem; Ds. *G. Eekhart*, van Groningen; de heeren *T. J. Kerkhoven*, *H. H. Klijn*, Ms. *A. J. Lublink*, alle van Amsterdam; *C. Loch*, van Rotterdam; *J. P. Mend*, van 's Gravenhage; Prof. *J. Nieuwenhuis*, van Leyden, en de heer *J. C. Onnen*, van Utrecht.

— Den 31sten Mei heeft in deze Residentie de plegtige inwijding plaats gehad van de nieuwe, in het Westeinde, op te rigten Roomsch-Katholijke kerk. Deze plegtigheid is geschied door den hoogeerwaarden heer Mgr. *Ant. Antonucci*, Vice-Superior der Hollandsche zending, en Kamerheer van den Paus *Gregorius XVI*, in tegenwoordigheid van een aantal hooge geestelijken en eene talrijke schare van ingezetenen dezer Residentie.

— In den loop dezer maand wordt de afdeeling grenadiers, uit Noord-Braband, in deze Residentie terug verwacht.

— Z. K. H. de Grootvorst *Constantijn* van Rusland is den 31sten Mei te Nijmegen gepasseerd, zich naar 's Gravenhage begevende.

— Den 29 Mei is van Harderwijk te water naar het Nieuwe Diep vertrokken, een detachement, sterk 26 onderofficieren en manschappen, waarvan het bevel zal worden opgedragen aan den Luitenant ter zee van de 2de Klasse *Alvares*, vergezeld wordende van den officier van gezondheid der 3de Klasse *D. C. Berkenkamp*, om met het schip *Heemskerk*, naar Java te worden overgebragt.

— Uit Kampen schrijft men, dat het jager-corps van *Cleerens*, meest uit Belgische deserteurs bestaande, ontbonden zou worden.

— Uit Leeuwarden wordt van den 28 Mei gemeld:

Heden had alhier het zeldzame ongeval plaats, dat een veertienjarige knaap, tot den minderen burgerstand behoorende, doch eene naar de ouderlijke betrekking, geëvenredigde opvoeding genietende, door zich op te hangen, zich van het leven beroofde. De ongelukkige, als winkeljongen bij den heer *O. Koopman*, op het Noordvliet, alhier, in dienst zijnde, en zich bij denzelven doorgaans ramelijk wel gedragende, bedreef echter voor een paar dagen, zeer ondankenswaardige daden, waar over hij dan ook door deszelfs meester ernstig werd onderhouden niet alleen, maar die daarvan tevens kennis gaf aan zijnen vader, ten gevolgen waarvan deze knaap, de regtmatige straf zijns vaders duchtende, en, wellicht beangst voor eene zwaardere straf dan hem stond te wachten, zich gisteren namiddag verwijderde, zonder dat men zijn verblijf kon ontdekken; heden morgen evenwel omstreeks vijf uur, vond men hem levenloos hangende in den tuin nabij eene schuur achter de woning zijns meesters, het kenmerk dragende, dat hij reeds dadelijk na zijne verwijdering, het besluit tot dien wanhopigen stap heeft volvoerd.

Voor eenige dagen had alhier mede een geval plaats, hetwelk de noodlottigste gevolgen na zich had kunnen slepen. Een zeventienjarige burgerzoon in goede verstandhouding en buurschap verkerende met eenen jongeling van gelijke jaren, komt deze toevallig een huize der laarzen, verwijt die zich op dit oogenblik niet te huis bevonde, alsdaar in eenen hoek van het voorhuis achter eene deur een jagtgeweer ziende grijpt hij hetzelve, en begint daarmede eenige handgrepen, waarmede hij voortvaart, ongeacht de wanschuwing van de dochter des huizes, dat hetzelve geladen was, en door haren vader daarom alleen voor de hand was geplaatst, om hetzelve te laten afrekken en schoonmaken, die hij in den wind slaat, tot dat deszelfs makker, de zoon des huizes, terug komende, hem met ernst het geweer ontneemt, hoezeer daarbij niet opmerkende, dat de haan is gespannen; — dadelijk het geweer naast zich in eene schuinsche rigting op den grond gezet hebbende ging hetzelve eensklaps af, en aller ongelukkigst trof het schot, met grove hagel geladen den, zoo even nog scherzenden jongeling in het achterhoofd, ten gevolge waarvan dat gedeelte der hoofds zoodanig verbrand en gekwetst werd, dat men aanvankelijk voor deszelfs levensbehoud beducht was; eene spoedige en doelmatig aangewende heelkundige hulp, is echter met den besten uitslag bekroond geworden, en doet thans de gegronde hoop voeden, hem der Maatschappij eerlang hersteld terug te geven.

— Den 29 Mei is het lijk van wijlen den Baron *Dibbets* opgegraven en naar het bastion C, dat, zoo als gemeld is, volgens Koninglijke bepaling, naar hem genoemd zal worden, zonder statie overgebragt.

OOST-INDIE.

Het dagblad *de Avondbode* deelt in zijn nommer van 1. l. Vrijdag de volgende bijzondere berigten mede, omtrent den staat van zaken in Indië, loopende tot den laatsten December 1838:

Van Sumatra's westkust waren te Batavia geene tijdingen van eenig bijzonder belang op het gemelde tijdstip ontvangen. De Luitenant-Colonel *von Säper*, wiens vertrek van Batavia naar Sumatra's westkust nog kort geleden is gemeld geworden, bevond zich in eenen zeer verzwakten toestand te Padang. Ook de gezondheidstoestand van den Majoor der artillerie *Hoijtel* moet zeer bedenkelijk zijn, zoodat die hoofdofficier op zijnen terugkeer naar Batavia stond, om van daar verder met verlof naar Nederland te vertrekken.

Zr. Ms. korvet *Hippomenes*, is naar Sumatra's westkust bestemd geworden, ter vervanging van het aldaar gestationeerde fregat *de Maas*.

Van Palembang waren de berigten niet later dan tot den 14 December. Er waren aldaar verontrustende tijdingen ontvangen omtrent de bewegingen van den Arabier *Said Mohamet* en diens aanhang in het Jambieksche, zoodat men voor een oogenblik voor de veiligheid van den militairen post te Mocara Kumpeh schoen bezorgd te zijn geweest; latere berigten echter waren van

eenen meer geruststellenden aard, en hadden alle vrees ten dien opzigte doen verdwijnen.

Toean Penjawes, die vroeger de binnenlanden tusschen Palembang en Benkoelen verontrust had, moet zich weder in- of nabij de Rawasche districten vertoond hebben, met nog twee Jambische Pangerangs, met name *Sterlo* en *Natta di Radja*, alsmede met zekeren *Toean Rambeet Panjang*. Hij schijnt het voornemen te hebben, om zich bij Troessan al meer en meer te versterken. Men had eene mobiele kolonne naar de genoemde districten gezonden, waarvan een gedeelte naar Moeara Roepit is opgerukt. Den 28 November hebben de Nederlandsche troepen eene vijandelijke benting, liggende voor de kampong Soekoemanan, bemagtigd, zonder eenig verlies van onze zijde, terwijl van den vijand vijf dooden zijn gevonden, en zeven gevangenen op hem zijn gemaakt. Later, op den 3 en 4 December, heeft men drie vijandelijke bentings verlaten gevonden en afgebrand. De vijand had op eene hoogte post gevat, en zijn getal werd op 300 man begroot, terwijl de mobiele kolonne, waarvan hierboven is gesproken, slechts 180 in het geheel telde.

Te Riouw had men het berigt ontvangen wegens de aanwezigheid bij de Tamblangs eilanden, op de westkust van Borneo, eener expeditie van een dertigtal zeeroovers-vaartuigen, bemand met ongeveer 800 man, die zich met een aanzienlijk verlies van manschappen, doch te vergeefs, had trachten meester te maken van eene op die eilanden gelegen, goed bevolkte en versterkte kampong. Zr. Ms. corvet *Castor* en de koloniale schooner *Argo* waren derwaarts gestevend, doch vonden bij hunne aankomst de roovers reeds weggezeild langs de Noordwestkust van Borneo naar Magindanao, alwaar zij schenen te huis te behooren. Zij voerden met zich de in October 1837 bij Bali genomen particuliere schoeller *Maria Frederica*, gezagvoerder *Gregory*.

Men hield het er voor, dat, zoo spoedig mogelijk, eene expeditie uit Riouw tegen het eiland Magindanao in den Soloschen Archipel zou worden uitgerust.

Van Samba's op de Zuidwestkust van Borneo, werd berigt, dat het hoofd der Hanoonsche zeeroovers zijne onderwerping aan het Gouvernement had aangeboden.

Zr. Ms. fregat *de Zaan* was van Batavia naar de wateren van Riouw vertrokken, ter aflossing van de gemelde corvet *Castor*.

Op Java zelf had niets plaats gehad, dat van eenig bijzonder belang was, en de stand van het rijstgewas was aldaar over het algemeen gunstig.

De verpachtingen waren afgeloopen, en hadden in het algemeen, met uitzondering van de amfioenpacht, een gunstig resultaat opgeleverd. Het een met het ander zou evenwel de vermindering van den geheelen pachtschat over dit jaar, in vergelijking met het vorige, niet minder dan ongeveer derdehalf tonnen gouds doen bedragen.

Daarentegen hadden de inkomende en uitgaande regten op Java en Madura aanzienlijk meer opgebragt. Dezelve hebben over September jl. bedragen *f* 565,709, en over October *f* 535,467; terwijl in de eerste tien maanden van het vorige jaar, in vergelijking met hetzelfde tijdvak van 1836, meer is ontvangen *f* 1,441,955, en in vergelijking met 1837, meer 734,351.

Te Batavia heeft men op den 20 December jl., des morgens ten 9 ure, een ongewoon verschijnsel waargenomen, te weten: eene hooge zee met weinig wind, die tot 12 ure al meer en meer toenam, en eerst in den namiddag verminderde. Zonder de redenen te kunnen nagaan, waaraan zulks moest worden toegeschreven, had men alleenlijk opgemerkt, dat des ochtends de vloed in het Noorden tot het Westen sterk bezet, en de deining der zee hooger dan gewoonlijk was. Zulks had eenige schade aan de zeehoofden veroorzaakt, waarvan de herstelling eenigen tijd scheen te zullen vereischen.

Bij die gelegenheid was de gezagvoerder *J. J. Bart*, van hier op dien dag ter reede aangekomen schip *Walcheren*, in den namiddag met de sloep naar wal varende, benevens den scheepsdoctor, één der stuurlieden en één matroos verongelukt. Hunne lijken had men later opgevischt, gelijk ook den zak met de aangebragte postpakketten en een 45 tal losse brieven.

Rijdelijk vernemen wij, dat brieven, tot half januarij loopende, regtstreeks van Padang hier te lande zijn ontvangen, waarbij de gewigtige tijding wordt medegedeeld, dat de Nederlandsche troepen, onder aanvoering van den Colonel *Michiels*, tegenwoordig Gouverneur van Sumatra's Westkust, Dalo-dalloe, den hoofdzetel van het inlandsch hoofd *Tamboesig*, stormenderhand hebben ingenomen. Deze tijding is te belangrijker, omdat *Tamboesig* het laatste was der Padrische hoofden, dat nog wederstand bood, en zijne magt door die gebeurtenis als vernietigd kan worden beschouwd.

De inneming der gemelde plaats moet op den 12 januarij jl. zijn geschied. Behalve eenen vrij aanzienlijken voorraad van andere wapenen en krijgsbehoeften, had men ook 30 stukken geschut veroverd. Ongerekend de gesneuvelden en gekwetsten onder de Ambonezen en verdere inlandsche infanteristen, telde men onder de Europeanen slechts 3 officieren en 13 soldaten gekwetst.

TURKYE.

De laatste door de *Allgemeine Zeitung* medegedeelde berigten, omtrent het uitbarsten van den oorlog tusschen de Turken en de Aegyptenaren, wordt door geene andere tijding bevestigd. Uit Weenen schrijft men dan ook, dat men niet dacht, dat die tijding waarheid was, maar wel dat de Turksche troepen eene zekere verkenning gedaan hadden en weldra op Turksch gebied zouden terug keeren. De Turksche Gezant te Parijs had aldaar aan de Ministers gezegd, dat de stad Bir, waarheen de Turken, na het overtrekken van den Euphraat zich begeven hadden, aan Turkye behoorde. Een Oostenrijksch blad meldt nog, dat eenige Aegyptische soldaten, bij het vervolgen van roovers, onvoorzigtig zich op Turksch grondgebied hadden begeven; doch dat dit geene aanleiding tot het verbreken des vredes zou geven.

Ondertusschen berigt thans de *Allgemeine Zeitung*, in zijn nommer van den 29 Mei, onder dagteekening van Konstantinopel van 8 Mei het volgende:

Het Turksche leger, dat aan mondvoorraad en paardenvoeder en alledei andere benoodigdheden gebrek had, heeft eene beweging gemaakt in de rigting van Orfa, ten einde eenigzins in het nijpende gebrek te voorzien. *Ibrahim*-Pacha moet daarentegen voornamelijk gebrek aan klinkende munt hebben en den soldaten vele achterstallige soldij schuldig wezen. Een langere voortduur van dezen staat van zaken is dus voor beide partijen schier onmogelijk.

RUSLAND.

Zoo spoedig Hunne Majesteiten en verdere Keizerlijke familie het nieuw gebouwde winterpaleis hadden betrokken, zoo spoedig hadden zij hetzelve ook weder moeten verlaten, daar, zoo men meent door het overhaast opbouwen en het overmatig verwarmen om de vochtigheid te verdrijven, eene menigte wandluizen zich in hetzelve vertoond hebben.

— Volgens berigten uit Odessa van 3 Mei, was de Admiraal *Lasaref* met 5 linieschepen naar de zijde van den Bosporus gestevend, om de Porte, ingeval van nood, krachtdadig bij te staan en tegen de Aegyptenaren hulp te verleenen. Hij zou nog door andere schepen onder bevel van den Admiraal *Dumanief* ingewacht worden. Ook voegde men bij dat berigt, dat 3 corpsen, ten getale van meer dan 120,000 man den last bekomen hadden, zich nader aan de Turksche grenzen te plaatsen, ten einde te kunnen ageren, wanneer de omstandigheden het vereischten.

SPANJE.

TELEGRAPHISCHE DEPÊCHE.

PERPIGNAN, 29 Mei.

De bevelhebber-Generaal van de 21ste divisie aan Zijne Exc. den Minister van Oorlog.

De Graaf *van Espana* heeft den 27sten Ripoll bemagtigd; het garnizoen, hetwelk zich in de kerk had verschanst, heeft des avonds gecapituleerd.

— Uit Bayonne wordt van den 27sten gemeld, dat de manoeuvres van *Espartero*, *Marotto* genoodzaakt hebben achterwaarts te gaan; hij bevond zich den 24sten te Galdacana, eene mijl van Bilbao, op den weg naar Durango, uit welke plaats Don *Carlos* vertrokken was, om, zoo men zeide, de baden te gebruiken.

— De Carlisten zouden, 6,000 man sterk, onder bevel van den Brigadier *Arnau*, de vesting Lerin, 12,000 inwoners bevattende, op 7 mijlen afstands van Valencia, ingenomen hebben.

— Twee gewezen hoofdambtenaren van Don *Carlos*, *Tejeiro* en *Garcia*, door de intrigues van *Marotto* uit Spanje verbannen, zijn bij *Cabrera* aangekomen en zeer vriendelijk door hem ontvangen. Men besluit daaruit en met regt, dat *Cabrera* nog steeds tegen *Marotto*, wiens handelwijze hij geheel heeft afgekeurd, met haat bezield is.

— In Madrid was het rustig, schoon de Regering op hare hoede was, daar men wist dat vele genootschappen in het geheim werkten, om den tegenwoordigen stand van zaken te doen omkeeren.

DUITSCHLAND.

WEENEN den 21 Mei. Het vertrek van den Keizer naar Presburg is stellig op den 4 Junij bepaald; de opening van den Hongaarschen Landdag zal den dag daaropvolgende plaats hebben. Berigten uit Hongarije melden, dat de partij der oppositie wel eene groote werkzaamheid aan den dag legt, maar men weet hier die vertooningen zeer goed van de wezenlijke belangen en het welzijn van het land te onderscheiden; en het is waarschijnlijk, dat, steunende op de constitutie en de regten, welke zij aan al de takken van de wetgeving verleent, de Monarch van zijnen troon woorden van groot gewigt zal uitspreken, welke niet kunnen missen overeenstemming voort te brengen; en de ware voorspoed zal de ijdele theorien van eenige eerzuchtigen verijdelen.

— Z. M. heeft toegestaan de oprigting in het Lombardijsch-Venetiaansch gebied van de godsdienstige orde van St. Jan van Jerusalem, meer onder den naam van Maltheser-Ridders bekend. Als Prior van deze orde, aan welke Zijne Maj. vele voordeelen heeft verbonden, is *Capellari della Colomba* benoemd, die zich thans te Rome bevindt, om in die waardigheid van Commandeur door den Paus bevestigd te worden.

— Uit Gallicie schrijft men van den 22sten Mei:

Het berigt in eenen brief uit Berlijn bevat, dat de Voorzitter des Senaats van Krakau, *Haller*, van dien post door de drie beschermende Mogendheden zou ontzet zijn geworden, is omzaauwkeurig; men heeft slechts het ontslag aangenomen, hetwelk hij vóór meer dan een jaar aangeboden had; en dat wel om goede reden: want zijn staatkundig gedrag, hetgeen aanleiding gaf tot het vermoeden, dat hij eenigzins van de revolutionnaire partij afhankelijk was, maakte sedert eenigen tijd zijne verwijdering van het bestuur des gemeenebests zeer wenschelijk. De heer *Haller* bezit ondertusschen veel geld en heeft bij gevolg het inkomen niet noodig, aan dien post verbonden. Sedert eenigen tijd gaf hij den wensch te kennen om in zijne oude stelling van Senator terug te keeren, welke hij zich thans moeite doet te verkrijgen; wij meenen, dat dit is, om zijne staatkunde te kunnen blijven verdedigen.

BERLIJN den 28 Mei. De handelsnijd, voortgebragt door het handelsverdrag met Holland, heeft eindelijk de stad Hamburg doen besluiten om stappen te doen ten einde een dergelijk met de Staten van het Duitsche tolverbond te kunnen aangaan. Sedert eenigen tijd bevinden zich te Berlijn Zaakgelastigden, om de zaak gereed te maken. Dezelfde wensch wordt van de zijde van België opengelegd, waar men slechts het tijdpunt afwacht, waarop de diplomatische betrekkingen zullen hersteld worden, om verdragen van koophandel te sluiten, welke zooveel te meer nuttig voor Duitschland zullen wezen, omdat dezelve staatkundige voordeelen zullen verschaffen, door het middel daar te stellen, om dezen nieuwen Staat aan zijne Duitsche buren naauwer te verbinden.

— Uit Berlijn schrijft men nog van den 26sten, dat Z. M. de Koning aan den Aartsbisschop van Posen, de straf over hem uitgesproken, had kwijtgescholden, alleen zou hij in zijne ambtsbediening geschorst blijven.

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN den 30 Mei. Op het kasteel van Windsor heeft Hare Maj. den 27sten wederom een groot gastmaal ter eere van den Grootvorst van Rusland en Prins *Hendrik* der Nederlanden gegeven.

— H. M. heeft den 28sten, in een rijtuig met den Grootvorst van Rusland en den Prins der Nederlanden gezeten, zich naar de paarden-wedrennen van Ascot Heath begeven.

— Zondag jl. hebben HH. K. en K. HH. de godsdienstoefening bijgewoond, Z. Keiz. H. de Grootvorst in de Russische kerk, en Z. K. H. de Prins in de Hollandsche kerk, onder het gehoor van Dr. *Cable*. Z. K. H. was vergezeld van den Baron *Beutinck*, Nederlandsch Zaakgelastigde en Kapitein *Arriens*, Adjudant van Z. K. H. Na de godsdienstoefening zijn de heeren *van den Bogaerdt* Onderling, *Schreuder* en *Schirmer* Diakenen aan Z. K. H. door Dr. *Gehle*, voorgesteld.

— Men verzekerde, dat HH. K. en K. HH. den 31sten aan boord van twee Koninglijke stoombooten naar Nederland zouden terugkeeren.

De Grootvorst heeft 300 £ st. gezonden aan de Commissie voor de oprigting van een gedenkteeken ter eere van Lord *Wellington*.

— De zittingen van het Parlement zijn den 27sten weder begonnen. In dezelve is in plaats van den bedankt hebbende Voorzitter *Abercromby* de Ministeriele Candidaat *Shaw Lefevre* met 317 tegen den Candidaat der behoudende partij *Goulburn*, die 299 stemmen ontvangen had, benoemd.

— De Minister *Russell* heeft in de zitting van den 28sten verklaard, dat het Ministerie wel tijding ontvangen had van de zamentrekking van de Turksche en Aegyptische legers aan den Euphraat, maar nog geene omtrent het uitbarsten der vijandelijkheden.

Na den afloop der zitting is *O'Connell*, bij het naar huis gaan, op de straat door eene volksmenigte nagejouwd en uitgescholden, zoodat hij zich genoodzaakt heeft gezien in een huis de vlugt te nemen, waar hij meer dan 3 uren is moeten blijven, om zich aan den spotlust der menigte met zijn persoon te ontrekken.

— Voornoemde had voor eenigen tijd bevelen uitgevaardigd, dat te Dublin een algemeene illuminatie moest plaats hebben, op den jaardag van den Ierschen opstand. Ofschoon de conservativen verklaarden, dat zij zulks nimmer zouden duiden, bragt zulks echter geene verandering in zijn opzet te weeg. Noch de Lord-Luitenant, noch de Lord-Mayor kwamen tusschen beiden, maar *O'Connell* werd onderrigt, dat hij aansprekelijk was voor de gevolgen van zulk eene gebeurtenis. Hij heeft daarop eene vergadering met eenige leden zijner partij in eenen stal gehouden, en Vrijdag l. l. in de vorm van eene proclamatie een tegenbevel uitgevaardigd.

— Men meende, dat de heer *Abercromby* binnen kort, onder den titel van Lord *Kinross*, tot den adelstand zou verheven worden.

— De berigten nopens den staat van het gewas luiden, over het geheel uitmuntend. De jongste koude en storm hebben niet die ongunstige werking gehad, welke men er van had gevreesd.

— Voor eenige dagen heeft het genootschap ter bekering der Joden deszelfs 30ste algemeene vergadering hier ter stede in de Exeter-Hall gehouden. De President, Sir *T. Baring*, zeide dat door de werkzame zorg des genootschaps reeds omtrent 3,000 Israëliten waren bekeerd geworden; 80 zendelingen predikten den Joden het Evangelie. In het afgeloopen jaar waren 16,275 £ st. als bijdragen ontvangen; 11 volwassen personen en 22 kinderen waren gedoopt geworden. Uit eene andere mededeeling bleek, dat gedurende de laatste acht jaren te Berlijn 326, gedurende 15 jaren in Silezie 458 en in de

gansche Pruissische Monarchie gedurende de laatste jaren 889 Joden zijn gedoopt geworden. De voormalige Pruissische Gezant aan het Hof te Rome, de Ridder *Bunsen*, die, volgens het zeggen der dagbladen, het Engelsch zoo vloeijend spreekt als een geboren Brit, merkte aan, dat in Duitschland tegenwoordig een tiende gedeelte der wetenschappelijke werken, of ten minste een twintigste van alle boekwerken is geschreven door mannen, die Joden zijn geweest, of van zoodanige afstammen.

— Te Heasleij nabij Masham woont een schoenlapper, *Robinson* genaamd, wiens vrouw dezer dagen het zoste kind ter wereld heeft gebragt. Het was een zonderlinge zamenloop, dat hare zoste bevalling plaats had op de zoste verjaring harer huwelijksviering. Zij is thans 37 jaren oud.

FRANKRIJK.

Parijs den 31 Mei. In de zitting der Kamer van Afgevaardigden van den 28sten zijn de beraadslagingen begonnen, over de aanvraag van het Ministerie van eene som van 1,200,000 fr. voor geheime uitgaven. Zooals te verwachten was is dezelve in die zitting door den een bestreden, door den ander verdedigd. De heer *Gaugnier* heeft zich vooral met hevigheid tegen den tot nu toe, sedert de omwenteling, bestaan hebbenden staat van zaken, uitgelaten, hoewel hij thans voor de wet zou stemmen, omdat hij van het tegenwoordig Ministerie betere dingen verwachtte.

In die zitting zijn de beraadslagingen nog ten einde geloopen, en de wet is met de aanzienlijke meerderheid van 268 tegen 71 stemmen aangenomen.

Indien men hierbij bedenkt, dat de Ministers gezegd hadden, dat zij uit het al dan niet aannemen dezer wet zouden besluiten of zij het vertrouwen der Kamer bezaten of misten, zoo ziet men uit deze stemming, dat de groote meerderheid der Kamer voor het Ministerie goed gezind is.

— Men verwondert zich zeer, dat de *Moniteur* eerst den 26sten aangekondigd heeft, dat de Hertog *van Nemours* van Cette een uitstapje in de Middellandsche zee ging maken, terwijl men nu weet, dat hij in het strengst incognito reeds den 19den uit Toulon met eene stoomboot naar de Afrikaansche kust ingescheept is.

— In een Duitsch blad, te Parijs uitgegeven, leest men de volgende opmerkingen over het onlangs in die stad plaats gehad hebbend oproer:

Door de drukpers wordt de strijd, die in de straten opgehouden heeft, wel zonder bloedvergieten maar toch schier met nog grooter verbittering, dan in de straten zelven, voortgezet. De dagbladen der regering en der oppositie beschuldigen elkander wederkeerig van de oorzaak der jongste voorvallen te zijn; de *National* gaat zoo ver van zijne deelneming in de zaak der oproerlingen niet ondubbelzinnig aan den dag te leggen, en men kan verzekerd zijn, dat de volken der zoogenaamde *gauche dynastique* of meer gematigde linker zijde dit voorbeeld welkom volgen zullen, en zij andere, misschien hooger ontwikkelingrijke onderwerpen, maar die aan de snapzucht der dagbladschrijvers ruimere stof opleveren, de geheele zaak in vergetelheid doen geraken. In alien gevalle zal men bij de behandeling derzelve voor het Hof der Pairs aan de houding der aangeklaagden in het algemeen en aan de welsprekendheid der voornaamste sprekers onder hen, den tol der bewondering brengen, en hen misschien als edele afgedwaalden, maar zeker als offers eener dwingelandsche regering voorstellen.

Onderzoeken wij nu, in hoeverre het Bewind of deszelfs tegenstanders den jongsten opstand veroorzaakt of daartoe bijgedragen hebben, dan zien wij aan den eenen kant, dat de houding, welke de Regering en Frankrijk tegenover het buitenland hebben doen aannemen, al die Franschen, welke gaarne met wapenroem en heldendaden tweepen, maar daarbij de noodzakelijke verhouding tusschen de middelen en het doel uit het oog pleegen te verliezen, — en deze klasse is vrij talrijk — diep moet grieven, en de meest ondernemenden en vermeetelsten onder hen ligtelijk tot denkbeelden van omkeering kon verleiden. Dat de Regering in vele opzigten niet anders kon handelen, dan zij gedaan heeft, dat in de eerste oogenblikken na de Julij-dagen, in de witte broodweken der omwenteling, toen men onder het gejuich der volken en door overrompeling der alomgewapende Staten, misschien eene schitterende rol als veroveraar had kunnen spelen, dat Frankrijk zelf toen te weinig tot strijde gerust was en een gevogeld legger als het ware op nieuw gesmeed moest worden; dat Europa zich sedert dien tijd geheel anders gewapend heeft, en vrij grooter massa's in het veld kan brengen dan tijdens den oorlog tegen de Fransche Republiek — dat ontveinst men zich of stelt daartegenover twee argumenten, die niets meer zijn dan twee dwalingen.

In de eerste plaats verbeeldt men zich, dat in de eerste veldslagen der revolutie de vijanden van Frankrijk steeds talloos, en de Franschen een klein hoopje geweest zijn, even als de Perzen en Grieken bij Marathon; terwijl het toch bekend is, dat de republikeinsche legers, ten gevolge van de oproeping in massa, bijna overal de overmagt boven de verbonden Mogendheden hadden. Daaruit wil men dan afleiden, dat Frankrijk, bij eenen nieuwen oorlog met de Europesche Mogendheden, evenmin voor hunne grootere magt bevreesd behoeft te zijn, en aan de talrijkste legers door den heldenmoed zijner zonen wederstand kan bieden. Het tweede punt, waarop zij hunne hoop vestigen, is het vertrouwen, dat alle volken met de grootste bereidwilligheid en vreugde de aanvallen zouden ondersteunen, welke de gewapende propaganda van Frankrijk tegen de bestaande Regeringen mogt ondernemen. Tot dit denkbegrip werden de Franschen gebragt, deels door het meer willekeurig opgevatte uit de eerste tijden der revolutie afkomstige denkbeeld, dat alle tieden hare Regeringen als instellingen van dwingelandij en onderdrukking verfoeiden en vernietigd wenschten te zien, deels ook daardoor, dat zij aan de onvredenheid, die zich in sommige landen openbaarde, te veel gewigt hechten of de oorzaak en strekking daarvan miskenden.

Deze denkbeelden, hoe ongerijmd en ongegrond ook, hebben toch in de gemoederen onuitroeibare wortelen gevat; de vooroordeelen schijnen hier sterker te zijn, dan de verstandigste beginselen; het kwade sterker dan het goede. Eene drukpers, die zich niet binnen eenen kring der bekrompenste eenzijdigheid bewoog, zou ten deze veel goeds kunnen uitrigten, daar zij op de ligtgeloovige en spoedig opgewonden Franschen altijd eenen grooten invloed heeft; maar zij boetseert en kweekt het kwaad in plaats van het te beteugelen; zij vergroot de onwetendheid, in plaats van licht te verspreiden. Niets is inderdaad ongerijmder en gevaarlijker tevens, dan de drukpers der linksche oppositie, zoo als zij thans ingerigt is. In Engeland zijn de openbare dagbladen slechts ligte troepen in dienst der partijen, die de vroegere burger-oorlogen op eene vreedzame onschadelijke wijze voortzetten, en in plaats van Engeland te verwoesten, zijn als vroeger, juist door hare wijziging deszelfs kracht en bloei doen toenemen. Zij mogen enkele overloopers voor zich winnen, wanneer de drang en het gewigt der omstandigheden hen ondersteunen; ook talrijke aanhangers mogen zij hebben — maar de hoogste leidsmannen der openbare meening, de geliefkoosde raadgevers des volks in staatkundige zaken, zoo als in Frankrijk, worden zij toch nooit. Hier te lande daarentegen is een dagblad niet de uitdrukking van hetgeen zijne lezers denken of wenschen, haten of liefhebben, verachten of bewonderen; het is eenvoudig eene industriele onderneming, om een aantal menschen, die geen tijd of geschiktheid tot eigen onderzoek hebben, van den noodigen voorraad denkbeelden en hartstogten te voorzien. De dagbladen zijn, om een woord uit de scholen te gebruiken, de oxelsbruggen der natie; door hen voornamelijk oefent Parijs zijnen invloed op de provincien uit. Wat zeg ik Parijs? Door hen besturen eenige eerzuchtige eigenaars van het een of ander Parijsche dagblad een groot gedeelte van het Fransche volk enz. ||

— Te Marseille bevindt zich thans een zekere heer *Ostoija*, die onlangs van Columbia gekomen eenen Condor heeft medegebragt, welken vogel hij bezigt en met hem in zeer korten tijd, door de lucht gevoerd, een groot eind wegs aflegt.

BELGIE.

De heer *O'Sullivan de Grass*, die tot dus verre als Gevolmagtigde van Belgie te Weenen is geweest, zal naar Petersburg worden verplaatst. Men zegt nog niet wie hem te Weenen zal vervangen.

De Oostenrijksche Gevolmagtigde bij de Londensche Conferentie, Prins *Esterhazy* is, voorzien van de vereischte ratificatie, gisteren avond hier aangekomen en heden morgen naar Londen voortgereisd.

Tot Zaakgelastigde bij den Heiligen Stoel is benoemd de Graaf *d'Oultremont*, van Luik.

De heer *de Jaegher*, lid van de Kamer der Vertegenwoordigers, is in dezelfde hoedanigheid benoemd voor Brazilie, ter vervanging van den heer *Mary*, die reeds als zoodanig naar Griekenland gereisd is.

De Zaakgelastigde aan het Deensche Hof, Graaf *Ch. de Marnix*, vertrekt heden naar Koppenhagen.

De heer *Michell Tuselly*, Consul van Belgie te Saloniks, heeft van het Turksche Gouvernement den vereischten firman bekomen, om zijne functien uit te oefenen.

— Dadelijk na zijne vrijspraak is de heer *Kats* op eenen maaltijd door zijne vrienden onthaald, bij welke gelegenheid eene vergadering gehouden is, waarin men zich zeer tegen de Regering heeft uitgelaten.

— De milicien van 1829, 30 en 31 hebben hun bepaald ontslag ontvangen.

— Er zouden reeds aanvragen geschied zijn, om vergunning tot het aanleggen van diligences naar de Nederlanden.

MENGELINGEN.

KLEINE-KINDEREN-SCHOLEN in ITALIE (1).

Aan den Abt *Ferrari*, die in Cremona een Instituut voor doofstommen had opgerigt, viel in het jaar 1829 de eer ten deele, eerst de kleine-kinderen-scholen in Italie, en daarna in Cremona in te voeren. De eerste proeve bepaalde zich tot die kinderen, wier ouders in staat waren voor het onderwijs te betalen; doch in Maart 1830 werd door de ondersteuning van weldadige personen, eene tweede school van dezelfde soort opgerigt, waarin arme knapen voor den geheelen dag werden opgenomen, en voor niets voedsel ontvingen. In het jaar 1833 opende dezelfde, in weldoen onuitputbare Abt, voor eigene rekening, eene dergelijke school voor arme meisjes. Het getal dezer scholen is in de laatste vier jaren in Lombardije aanmerkelijk vermeerderd, en de Oostenrijksche Regering heeft in het jaar 1832 bij een besluit de vrijheid gegeven, dezelve door middel van ruime bijdragen, in alle provincien uit te breiden.

Naauwkeurige statistieke onderzoekingen hebben doen blijken, dat van de kinderen van behoeftigen, gemeenlijk ½ der geborenen hun derde jaar niet overleven. De weinige, die in het leven blijven, worden veelal door toevallige omstandigheden of schatloosheid gebrekkig, hun gezondheidstoestand en met denzelven hunne ligchaamskracht, wordt slecht en onzeker in eene erfelijke zwakte, niet alleen bij sommige familien, maar in geheele districten. Die physieke kwaal wordt door reinheid, behoeding voor ligchamelijke kwetsingen, heilzame, matige levenswijze en gymnastische oefeningen op de kleine-kinder-scholen grootendeels opgeheven. De kliersachtige ziekten, waarmede de kinderen gewoonlijk behebt zijn, wanneer zij in deze gestichten komen, zullen door de gezonde levenswijze, die zij daar leiden, zoo al niet geheel, dan toch grootendeels genezen worden.

Toen in het jaar 1835 de Cholera Florence bedreigde, en aan de Medische Faculteit gevraagd werd, of het niet beter was de kleine-kinder-scholen te sluiten, in het geval dat die ziekte in die stad uitbarsten mogt, verklaarde zij dat het gevaar, hetwelk uit het bijeenzijn van zoo vele kinderen ontstaan kon, volkomen door den voortreffelijken gezondheidstoestand, waarin de kinderen zich verblijden mogten, opgewogen werd. De moeders geven er ook hare grootste dikwijls over te kennen, dat zij nu gerust aan het werk kunnen gaan, daar zij weten, dat hare kinderen met diensde zekerheid zijn, niet zelfs ook gedurig beter worden, terwijl zij anders genoodzaakt waren, hen den geheelen dag aan eer hirer buren over te laten, alwaar zij naar ziel en ligchaam zeer bedorven werden. Het onderwijs in deze scholen bepaalt zich, behalve tot gebeden en psalmen, tot zedelijke verhalen, over plaatsen in de Heilige Schrift, die den kinderen eerst op eene eenvoudige wijze verhaald, en later met door de Dames van de vereeniging zelve vervaardigde afbeeldingen, uitgelegd worden. Deze afbeeldingen stellen plaatsen uit de voorgedragene verhalen voor, en geven den kinderen aanleiding tot talloose vragen over het voorgestelde onderwerp, waardoor zij gewoon worden, aanmerkingen te maken, en te gelijk eenig denkbeeld van de kunst krijgen. Ook de afbeeldingen van werktuigen, welke de onderscheidene handwerkslieden gebruiken, als ook van de personen, die dezelve bezigen, verschaffen groot voordeel aan de kinderen en bieden menige gelegenheid tot nuttig onderrigt aan. De jongste kinderen leeren hunne namen, de benamingen van deelen huns ligchaams, hunne kleeding, de meubelen der kamer enz. duidelijk uitspreken. Van de natuurlijke geschiedenis der huisdieren zoekt men de kinderen door gepaste verhalen eenige kennis te geven, waarbij men hen te gelijk vermaant, dezelve ook met hardheid te behandelen. Buitendien leeren de meisjes naaijen, en beide geslachten, zoowel jongens als meisjes, leeren knoopen en anderen gemakkelijke handwerken, terwijl de jongste kinderen zich met het uitrafelen van zijden lappen bezig houden.

Men heeft de opmerking gemaakt, dat de uitdeeling van prijzen in de kleine-kinderen-scholen in Italie eer nadeel, dan nut in zich heeft, degenen die eenen prijs ontvangen, kennen er de waarde niet van, terwijl de anderen, die niets krijgen zich gekrenkt gevoelen.

Ligchamelijk straffen zijn in deze scholen niet in gebruik, de eenige straf bestaat daarin, dat het kind, hetwelk ondeugend geweest is, van de anderen afgezonderd staan moet, waarbij de leermeesteres het door liefderijke vermaningen tot het bekennen zijner misdaad zoekt te brengen. Grootendeels hangt de goede uitwerking dezer scholen af van de keus eener meesteres. Er worden ook Dames benoemd, die om beurten de scholen moeten inspecteren. Deze zoo wel als gene houden een dagboek van alles wat de school betreft, en lezen dit bij de vergaderingen voor.

In het voorjaar van 1837 waren er in het Lombardijsch-Venetiaansch Koningrijk, buiten de bovenvermelde klein-kinderen-scholen in Cremona, en eene andere in dezelfde provincie, één in de provincie Mantua en Vergamo, twee in Venetie, één in Vicenza en één in Verona, terwijl er nog andere geopend zullen worden. Op den 16 Maart deed de Secretaris van de vereeniging voor het onderwijs op de klein-kinderen-scholen in Milaan verslag van den toestand derzelve en de uitslag strekte den Inwoners dier stad tot eer. De school verheugt zich in de bescherming der Onder-Koningin, in de krachtige ondersteuning van den Gouverneur van Lombardije, Graaf *Hartig*, en het oppertoezigt van den Aartsbisschop van Milaan. Toen de vergunning tot het daarstellen eener dusdanige school in Milaan gevraagd was, ontbrak het onder de aanzienlijksten niet aan dezulken, die, met alle kracht, deze onderneming tegenwerkten, ja zelfs zoo verre gingen, dat zij dezelve aan de Regering als onzedelijk voorstelden; men moest zich verwonderen, dat een Priester zich met zulke dingen bezig hield. Toen evenwel door de be-

(1) Op verzoek van een Leidsche Hoogleeraar overgenomen uit Berghaus, *Annalen der Erd-, Völker- und Staatenkunde*, N°. 160, 1838, s. 273—280.

scherming der verlichte Regering deze moeijelijkheden weggenomd en de scholen geopend waren, hieven de Ultra-Puristen luide kreten aan, dat het ongeoorloofd was kinderen van beider geslacht van 1½ tot 5 jaren in dezelfde kamer te doen vergaderen, ofschoon zij zich aan de tegenovergestelden einden derzelver bevinden. Zij trachtten nu de ouders te overreden, dat het niet voegde hunne kinderen naar zulk eene school te zenden. Eindelijk deden nog de Priesters eene luide klagte hooren over de ongepastheid dat men die kinderen in hunne moedertaal leerde bidden. Intusschen is het verblijdend te ontwaren, dat het onwedersprekelijke nut, hetwelk in deze inrigtingen gelegen is, het aantal harer tegenstrevers met iederen dag moet verminderen.

In het eerste jaar werden in Milaan drie dusdanige scholen geopend, welke door 300 kinderen bezocht werden, en men hoopte hun getal op vijfhonderd te zullen kunnen brengen. Iedere dezer scholen staat onder toezigt van eenen uit het aantal deelgenooten gekozen opziener, wordt door de vrouwelijke leden der vereeniging dagelijks bezocht, ieder van welke eene maand lang dezen moederlijken pligt vervult. Zes doctoren en twee heelmeesters bezoeken de drie kleine-kinder-scholen zonder belooning, en doen verslag over den gezondheidstoestand der aangenomen kinderen en over de uitwerking, welke de veranderde levenswijze op hen heeft. Vier droogisten hebben zich verbonden de noodige geneesmiddelen gratis te leveren. De die de geheele vereeniging gekozen Voorzitter benoemt de leermeesteressen en regelt het onderwijs in de scholen.

Een dadelijk niet gering voordeel brengt de oprigting dezer scholen aan de arme klassen toe, terwijl door de bezoeken der Inspecteurs en Priesters, (wier taak het is, de aanspraak, welke de ouders op het opnemen hunner kinderen in deze vrijscholen hebben te waarderen), veler ellende verligt wordt, die anders nooit aan den dag zou gekomen zijn. Ook het in Italie zeer algemeen gebruik, om de kinderen in een vondelingshuis te doen opnemen, is sedert de oprigting der klein-kinderen-scholen in Milaan, even als in de andere steden, waar dezelve ook zijn ingevoerd, afgeschaft. Op de enkele belofte der Inspecteurs, dat zij de kinderen in de school zouden opnemen, haasten de moeders zich, hare kinderen uit het vondelingshuis terug te vorderen.

De geneesheeren laten zich in hunne verslagen, over den gezondheidstoestand der kinderen, die de scholen bezoeken, zeer gunstig uit. In een dier verslagen komt onder anderen het volgende voor: „De verbetering in „den gezondheids-toestand der kinderen is opmerkelijk. Genoegzaam en „gezond voedsel, hetwelk hen op bepaalde uren gegeven wordt, de afwisseling van spelen en zoowel verstandelijke als ook ligchamelijke oefening, „de reinheid hunner ligchamen en kleeding, hebben eene uitwerking gehad, „die bijna onbegrijpelijk is. Degenen, die door geld en verzorging tot deze „verandering medegewerkt hebben, mogen zich genoegzaam beloond zien door „de gedachte, dat zij de kinderen, die anders slechts een treurig bestaan „zouden gehad hebben, en de maatschappij tot last zouden zijn geworden; „tot nuttige medeleden derzelve gemaakt te hebben."

Daar het eigenlijke oogmerk dezer inrigting niet zoo zeer eene vroege ontwikkeling der verstandelijke vermogens, als wel eene voorbereiding tot het praktische leven is, heeft men het door den bovengemelden Abt *Fogranti Aporti* ontwikkelde leerstelsel in Milaan ingevoerd. Men is er echter hoofdzakelijk op bedacht, bij alle gelegenheden den kinderen achting voor den eigendom eens anders, afschuw voor de valschheid, gehoorzaamheid, dankbaarheid en weldadigheid in te prenten. De lust tot zingen is onder de kinderen in Italie zoo algemeen, dat de invoering van hetzelve op de scholen gebleken is het middel te zijn om hen gehoorzaam en aandachtig te maken. Hoe groot het voordeel is, hetwelk deze scholen in Milaan veroorzaken, blijkt hieruit, dat in weerwil der menigvuldige bijdragen, welke in het vorige jaar, zoowel door genootschappen als particulieren gegeven werden om de vrees voor de Cholera te verminderen, nog aanzienlijke sommen voor het onderhoud des bestaands en voor de oprigting van nieuwe scholen, geschonken van linnengoed, meubelen en andere benoodigdheden, ontvangen werden, ja de handwerksliedenzelven elkander, door matige prijzen, voor de in de schoolgebouwen te verrigten arbeid, de loef af te steken. De doctors bezoeken, gelijk hier boven reeds is vermeld, de gestichten gratis, en verscheidene vrouwen, met de onder-Koningin aan het hoofd, hebben vele kunstig vervaardigde handwerken, en de eerste beeldhouwers en schilders de vruchten hunner kunst, in eene loterij, ten voordeele der scholen, doen verloten.

Hoe weinig in het geheel deze 300 hoogst weldadige inrigtingen kosten, blijkt onder anderen hieruit, dat in Milaan 45 Oostenrijksche liren toereikend zijn, een kind gedurende een geheel jaar te onderwijzen en aan hetzelve bovendien nog een kleed, dat in de school gedragen wordt, het middagmaal en geneeskundige hulp te verschaffen.

ZEE-TIJDING.

In Tessel binnengekomen J. Matchez, van Batavia, J. D. Bos, van Surinamen, H. Hansen, van Venetien, B. J. de Boer, van Genua, D. Boysen, van Cette, K. W. van der Sluis en O. T. Fokkema, van Londen, C. M. Schoon-Meijer, R. White, T. Robson, W. Kirby en J. Talbot, van New-Castle, P. T. Kramer, van Petersburg, H. K. Potjewyd, van Pillau, H. J. Rotgers, van Koningsbergen, C. E. Peters, van Memel, M. Nystrom, van Abo, J. F. Schmidt en L. B. Ruyl, van Dantzig, J. O. Jensen, van Arendahl, S. Trapani, van Hamburg.

In het Vlie binnengekomen A. K. Mulder, van Koningsbergen, O. G. Jacobs, van Danmin, T. A. Hansen, van Stadtchlie, D. H. Plukker, van Christiaansand, A. Pieper, van Hamburg.

Te Tersch. niets gepasseerd.

De schepen *de Jonge Barend*, Kapt. E. J. Smurman, *Eendragt*, Kapt. Holtman, en dat, gevoerd door Kapt. Plukje, alle drie van Hamburg naar Amsterdam, zijn den 25 Mei te Cuxhaven binnengeloopen.

Het schip *Abelina*, Kapt. H. M. Ibsen, van Amsterdam naar Welle, was den 21 Mei op de hoogte van Fredrikshaun.

De schepen *Falcon*, Kapt. J. White, *Jessie*, Kapt. J. Graham, beide van Rotterdam naar Sunderland, *Atlas*, Kapt. W. Mallabarn, *Vriendschip*, Kapt. J. Blak, *Syrea*, Kapt. J. Doukin, en *Francis Ann*, Kapt. W. Hatchon, alle vier van Amsterdam naar New-Castle, zijn den 25 Mei in de baai van Bridlington binnengeloopen.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam den 1. Junij 1839.

Nederlanden.			Gebl.	Pruissen.			Gebl.
Werkel. Schuld 2½ pC.	54⅛	55⅛	55	Geldl. te *Lond.* 4 pCt.	105⅛	105⅜	105⅛
Dito 5	102⅜	102½	102⅛	Aandeelen van dito	—	—	—
Uitg.	—	—	—	Spanje.			
Kans-Biljetten	27⅛	27⅜	27⅛	Nieuwe 1835 & 85 5pCt.	18⅜	19	18⅞
Amort. Syndic. 4½	95⅛	95⅜	95⅛	Dito onbep. st.	—	—	—
3½	—	—	—	Dito passive	—	—	—
Hasp-Maats. 4½	181⅛	182⅛	182	Dito uitgest.	—	—	—
Nieuwe dito 4½	—	—	—	Coupons 1 *Nov.*	—	—	—
Aandl. H. Spoorw.	—	—	—	Oostenrijk.			
Rijn-Spoorw. 4½	104⅛	104⅜	104⅝	Obl. *Gell & C°.* 5 pCt.	—	—	—
Frankrijk.				Certificaten	2½	—	—
Inschr. Grb. 3 pCt.	—	—	—	Neg. Metaliek 2½	—	—	—
— 5	—	—	—	Idem 5	103⅛	103⅛	103⅛
Rusland.				Dito in *Lond.* 5	—	—	—
Gb. *H. & C°.* 1798 5pCt.	104⅛	105	104⅞	Bank-Aktien 3	—	—	—
— 1822 5	104½	105	104⅝	Napels.			
Ins. en Certif. 6	—	—	—	Certificaten 5 pCt.	—	—	—
— 1831 5	—	—	—	Dito in *Napels.* 5	—	—	—

De Staatsraad, Gouverneur van Zuid-Holland, herinnert bij deze, allen Houders van Pretensiën, zoo ten laste van het Rijk als van de Provinciale Administratie van Zuid-Holland, over de dienst van 1838, dat de tijd tot het indienen van hunne Rekeningen of Declaratiën, ten gevolge der bepalingen, vervat in de wet van den 8sten November 1815, (*Staatsblad* N° 51), met *den laatsten Junij* zal eindigen, en er alzoo na dien dag geene zoogenaamde Declaratiën meer kunnen worden aangenomen; noodigende hij mitsdien de belanghebbenden uit, om dezen uiterlijken termijn niet af te wachten, en om althans vóór den afloop van denzelven, hunne stukken in te zenden aan die Autoriteit of dien Ambtenaar, van wien zij den last, welke betrekking heeft tot het object hunner onbetaalde Pretensie, bekomen hebben.

's Gravenhage, den 25 Mei 1839.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
VAN DER DUYN.

De Evangelisch-Luthersche Kerkenraad te Schiedam, heeft wegens het vertrekken van D°. *Meppen* naar 's Gravenhage, geformeerd het volgende *drietal*, waarop geplaatst worden D. D. *J. C. Loth*, Pred. te Groede, *J. C. Kindermán*, te Edam, en *P. J. v. Duveau*, te Winschoten, met het lot tegen *C. D. Plehoff*, te Monnikendam.

De Prijs van de Boter aan de Waag binnen Leyden.
Zaturdag den 1. Junij 1839.
Van 32 tot 36 à 37 gulden.

SCHOUWBURG TE LEYDEN.

De Ondergeteekende, *Mechanicus aan het Hof van Z. M. den Koning der Nederlanden*, heeft de eer zijnen hartelijken dank te betuigen voor de menigvuldige blijken van goedkeuring, die hem bij zijne eerste Representatie zijn te beurt gevallen; zijne tweede en laatste Representatie zal plaats hebben op *Maandag den 3den Junij* 1839, aanvang des avonds *ten 8 uren*.

Het Programma zijner te gevene nieuwe Stukken wordt heden rondgebragt.

Prijzen der Plaatsen: *Eerste Rang f* 1.25, *Tweede Rang* 90 Cents, *Derde Rang* 60 en *Vierde Rang* 30 Cents.

D. L. BAMBERG.

*** Ondertrouwd:
J. SNICKERS,
van *Rotterdam*, en
J. C. M. THYSSENS.
Leiden
den 29 Mei 1839.

*** Heden morgen beviel vrij voorspoedig van eene DOCHTER, Vrouwe J. J. CALKOEN, geliefde Echtgenoote van
Leyden, 29 Mei 1839. Baron COLLOT D'ESCURY.
Eenige Kennisgeving.

*** Heden beviel allervoorspoedigst van een welgeschapen ZOON, J. M. TREUB, geliefde Echtgenoote van
Leyden, 1 Junij 1839. P. H. van den HEUVELL.

*** Den 20sten December des vorigen Jaars, is te Sourabaija, aan eene hevige leverziekte overleden, de Wel-Ed. Heer L. F. SINKELAAR DELLEBARRE. Allen, die het uitnemend, edel en braaf karakter van den Overledene gekend hebben, gevoelen, wat ik, zijne eenigste Zuster, lijde; te meer, daar zijne terugkomst in het Vaderland reeds bepaald was, en nu, in plaats van die lang gewenschte en zalige hoop van ontmoeting, de gewaarwording, wij mogen elkander aan deze zijde des grafs niet meer ontmoeten, ik eerbiedig de wijsheid Gods, en hoop weldra in staat te mogen zijn, in gemoede te kunnen zeggen: Vader! Uw wil geschiede.

Leyden den 26 Mei 1839. C. F. DELLEBARRE.

*** Heden morgen, circa half acht uren, werd ik in diepen rouw gedompeld, door het afsterven van mijne zoo hartelijk geliefde Echtgenoote BEATRIX MARIA LUYKS, aan de gevolgen van zenuwkoortsen en herseninzinking, in den nog jeugdigen ouderdom van 23 Jaren en juist 8 Maanden, mij nalatende één Kind, te jong om zijn en mijn onherstelbaar verlies te kunnen bezeffen.

Leyden W. C. BOCK,
den 27 Mei 1839. *Apotheker.*
Eenige Kennisgeving.

*** Ik betuige langs dezen weg mijne gevoelige erkentenis voor al de liefde en deelneming van Vrienden en Bekenden, in mijn treurig lot bewezen, bij het smartelijk verlies van mijne dierbare jongste Dochter, en bevele mij en de mijnen in hunne vriendschap aan.

Leyden A. G. KLEYN,
den 29 Mei 1839. Wed. H. J. Schippers.

*** Gevoelig voor de buitengewone belangstelling gedurende de ziekte en van oprechte deelneming bij het overlijden van mijn geachten Echtgenoot, den Heer J. A. F. MOLESCHOTT, ondervonden, betuig ik daarvoor ook namens mijne Behuwdekinderen, aan alle onze Vrienden en Bekenden den welmeenendsten dank, hun toewenschende, dat zij alle nog lang voor diergelijke te betreurene verliezen mogen bewaard blijven.

Leyden J. M. VERWEY,
den 1sten Junij 1839. Wed. J. A. F. Moleschott.

*** Gevoelig voor de menigvuldige blijken van deelneming, mij betoond bij het droevig afsterven mijner geliefde Echtgenoote, J. E. SIBLEE, betuig ik daarvoor bij dezen mijnen opregten dank.

Leyden den 3 Junij 1839. J. R. NEUHAUS.

*** VRIJWILLIGE VERKOOPING, in den loop der Maand Junij 1839, te Leiden, van een ruim, hecht, sterk HUIS en ERF, waarin de *Broodbakkerij* van ouds met groot succes wordt uitgeoefend, met dezelfs ruime Koetenzolders en verdere Vertrekken en Commoditeiten, staande en gelegen op eene der levendigste en neringrijkste standen binnen de Stad Leiden, in het Noordeinde, Wijk 1 N°. 47.

Op bovengemeld Perceel zijn f 1500. moeten worden afbetaald, terwijl het overige der Kooppenningen tegen Jaarlijksche Aflossing à 5 pCt. daarop zal kunnen bevestigd blijven; zijnde nadere Informatiën te bekomen bij de Heer J. WIJTENBURG DE VRIES en ten Kantore van den Notaris MULLER, te Leiden.

*** J. WESSELING, H. WESSELING, G. W. WESSELING en J. WESSELING Hz., Makelaars, zullen op Vrijdag den 7den Junij 1839, des middags TEN DRIE URE PRECIES, te Amsterdam, in *de Witte Zwaan*, op de Nieuwendijk, presenteren te Verkoopen: Eene extra mooije geheel nieuwe aangekomen en onaangebroken Partij Rhijnsche HOUTWAREN, bestaande in Deunen, Vugten en Groenen, een geheel nieuwe Partij STUKHOUT, waarbij extra lange en zware Wagenschetten, een extra mooije geheel nieuwe Partij lange en zware Eiken, waarbij Sap-Eiken en Krommers, en andere HOUTWAREN. Liggende als bij Notitiën wordt aangewezen, aan het Kantoor van BONTEKONING en AUKES te verkrijgen zijn.

Bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, te Leyden.